AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 26.6.2024
COM(2024) 264 final

2024/0150 (NLE)

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, Chreat-Choinbhinsiún Chomhairle na hEorpa maidir leis an Intleacht Shaorga, Cearta an Duine, an Daonlathas agus an Smacht reachta

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspóirí an togra

Leis an intleacht shaorga (IS) cuirtear deiseanna iontacha ar fáil, ach d'fhéadfadh feidhmeanna agus úsáidí áirithe dochar a dhéanamh agus rioscaí a chruthú do chearta bunúsacha daoine aonair agus do leasanna poiblí eile.

Le Rialachán (AE) 2024/[....] ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leagtar síos rialacha comhchuibhithe maidir leis an intleacht shaorga ('an Gníomh um an Intleacht Shaorga'), ghlac an tAontas an chéad rialachán cuimsitheach maidir leis an intleacht shaorga, lena leagtar síos caighdeán ar fud an domhain. Glacadh an Gníomh um an Intleacht Shaorga an 12 Meitheamh 2024 ([1]) agus tiocfaidh sé i bhfeidhm laistigh de 20 lá tar éis a fhoilsithe san *Iris Oifigiúil*. Leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga, comhchuibhítear go hiomlán na rialacha maidir le córais intleachta saorga a chur ar an margadh, a chur i mbun seirbhíse agus a úsáid sna Ballstáit ([2]), agus é ina chuspóir dó an nuálaíocht agus glacadh na hintleachta saorga iontaofa a chur chun cinn, agus san am céanna, sláinte, sábháilteacht agus cearta bunúsacha, lena n-áirítear an daonlathas, an smacht reachta agus an comhshaol, á gcosaint.

Tá eagraíochtaí idirnáisiúnta éagsúla, lena n-áirítear Comhairle na hEorpa, tar éis dlús a chur lena n-iarrachtaí an intleacht shaorga a rialáil freisin, agus aitheantas á thabhairt acu do chineál trasteorann na hintleachta saorga agus don ghá atá le comhar idirnáisiúnta chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin choiteanna na dteicneolaíochtaí sin.

Ó bhí mí an Mheithimh 2022 ann, tá Creat-Choinbhinsiún atá ceangailteach ó thaobh dlí de (dá ngairtear 'an Coinbhinsiún' anseo feasta) á fhorbairt ag Coiste Chomhairle na hEorpa um an Intleacht Shaorga (CIS) ([3]) chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ag baint leis an intleacht shaorga do chearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta. Rinne an tAontas an Coinbhinsiún a chaibidliú ar bhonn an cheathrú rogha mhalartach d'Airteagal 216(1) CFAE, ar dá réir a fhéadfaidh an tAontas comhaontú idirnáisiúnta a chaibidliú[4] agus a thabhairt i gcrích, '[...] más dóigh do chomhaontú a thabhairt i gcrích difear a dhéanamh do chomhrialacha nó a raon feidhme a athrú.'. Rinne an Coimisiún Eorpach ionadaíocht thar ceann an Aontais sa chaibidlíocht maidir leis an gCoinbhinsiún, i gcomhréir le hAirteagal 218(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh ('CFAE') agus bunaithe ar chinneadh ón gComhairle lena n-údaraítear tús a chur leis an gcaibidlíocht thar ceann an Aontais Eorpaigh ([5]).

Ghlac an tAontas páirt ghníomhach sa chaibidlíocht agus shaothraigh sé an sprioc comhoiriúnacht an Choinbhinsiúin le dlí an Aontais a áirithiú mar aon le comhsheasmhacht

---

1 RIALACHÁN (AE) 2024/... Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE lena leagtar síos rialacha comhchuibhithe maidir leis an intleacht shaorga agus lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 300/2008, (AE) Uimh. 167/2013, (AE) Uimh. 168/2013, (AE) 2018/858, (AE) 2018/1139 agus (AE) 2019/2144 agus Treoracha 2014/90/AE, (AE) 2016/797 agus (AE) 2020/1828, (an Gníomh um an Intleacht Shaorga), IO 2024 L …..

2 An Gníomh um an Intleacht Shaorga, aithrisí 1 agus 8.

3 Cinneadh maidir le hobair CIS ag an 132ú Seisiún den Choiste Airí – Obair leantach, CM/Inf(2022)20, DD(2022)245

4 Breithiúnas ón gCúirt an 20 Samhain 2018, Cásanna Uamtha C-626/15 agus C-659/16, An Coimisiún v An Chomhairle (LMFCanna Antartacha), ECLI:EU:C:2018:925, mír 112.

5 Cinneadh (AE) 2022/2349 ón gComhairle an 21 Samhain 2022 lena n-údaraítear tús a chur leis an gcaibidlíocht thar ceann an Aontais Eorpaigh ar choinbhinsiún de chuid Chomhairle na hEorpa maidir leis an intleacht shaorga, cearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta, IO L 311, 2.12.2022, lch. 138.

leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga, chomh maith le cáilíocht agus breisluach an Choinbhinsiúin mar an chéad chonradh idirnáisiúnta maidir leis an intleacht shaorga. Sa chomhthéacs sin, bhí raon feidhme idirnáisiúnta an Choinbhinsiúin ina chuspóir de chuid an Aontais freisin.

Tar éis roinnt babhtaí caibidlíochta, d'fhormheas CIS téacs an Choinbhinsiúin ag an 10ú seisiún iomlánach a bhí aige, a bhí ar siúl ón 11 go dtí an 14 Márta 2024. An 17 Bealtaine 2024, ghlac Coiste Airí Chomhairle na hEorpa an Coinbhinsiún, d'aontaigh sé é a oscailt lena shíniú i Vilnias (an Liotuáin) an 5 Meán Fómhair 2024, tráth Chomhdháil neamhfhoirmiúil na nAirí Dlí agus Cirt agus d'iarr sé ar Bhallstáit Chomhairle na hEorpa, tríú tíortha eile a ghlac páirt ina dhréachtú agus an tAontas breithniú ar a shíniú an tráth sin, agus é á mheabhrú aige go bhfuil an Coinbhinsiún oscailte freisin d'aontachas ag Stáit eile nach Ballstáit iad ([6]).

Sa chomhthéacs sin, is é is cuspóir don togra seo an próiseas a sheoladh chun go síneoidh an tAontas an Coinbhinsiún agus é beartaithe aige é a dhaingniú ina dhiaidh sin trína mholadh don Chomhairle cinneadh a ghlacadh chun údarú a thabhairt don Aontas an Coinbhinsiún a shíniú i gcomhréir le hAirteagal 218(5) CFAE. Tá an Coinbhinsiún go hiomlán comhoiriúnach le dlí an Aontais i gcoitinne, agus leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga go háirithe, agus cuirfear chun cinn leis príomhchoincheapa ó chur chuige an Aontais maidir le rialáil na hintleachta saorga ar fud an domhain i measc Ballstáit eile de Chomhairle na hEorpa agus príomh-chomhpháirtithe idirnáisiúnta a d'fhéadfadh teacht chun bheith ina bpáirtithe sa Choinbhinsiún.

Ábhar an Choinbhinsiúin

Is é is cuspóir don Choinbhinsiún seo a áirithiú go bhfuil gníomhaíochtaí laistigh de shaolré na gcóras intleachta saorga iomlán comhsheasmhach le cearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta.

Beidh ar na Páirtithe sa Choinbhinsiún é a chur chun feidhme trí bhearta iomchuí reachtacha, riaracháin nó eile chun éifeacht a thabhairt dá fhorálacha, de réir cur chuige céimnithe difreáilte, ag brath ar dhéine agus ar dhóchúlacht na ndrochthionchar. Ba cheart an Coinbhinsiún a chur chun feidhme san Aontas go heisiach tríd an nGníomh um an Intleacht Shaorga, lena gcomhchuibhítear go hiomlán na rialacha maidir le córais intleachta saorga a chur ar an margadh, a chur i mbun seirbhíse agus a úsáid, agus *acquis* ábhartha eile an Aontais, i gcás inarb infheidhme.

Cumhdaítear le raon feidhme an Choinbhinsiúin córais intleachta saorga a d'fhéadfadh cur isteach ar chearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta, de réir cur chuige difreáilte. Beidh feidhm ag na prionsabail agus na hoibleagáidí atá beartaithe sa Choinbhinsiún maidir le gníomhaíochtaí laistigh de shaolré na gcóras intleachta saorga a ghabhann údaráis phoiblí orthu féin nó gníomhaithe príobháideacha ag gníomhú thar a gceann. Maidir leis an earnáil phríobháideach, tá sé d'oibleagáid ar na Páirtithe aghaidh a thabhairt ar rioscaí agus tionchair, a eascraíonn as gníomhaíochtaí laistigh de shaolré na gcóras intleachta saorga a dhéanann gníomhaithe príobháideacha, ar bhealach atá i gcomhréir le cuspóir agus críoch an Choinbhinsiúin ach tá sé de rogha acu oibleagáidí an Choinbhinsiúin a chur i bhfeidhm nó bearta iomchuí eile a dhéanamh. Beidh ar na páirtithe dearbhú a dhéanamh maidir leis an rogha a dhéanfaidh siad ina leith sin tráth a shíneoidh siad an Coinbhinsiún nó tráth a aontóidh siad dó. Ba cheart don Aontas dearbhú a eisiúint ar thabhairt i gcrích an Choinbhinsiúin go ndéanfaidh an tAontas, tríd an nGníomh um an Intleacht Shaorga agus trí *acquis* ábhartha eile de chuid an Aontais, na prionsabail agus na hoibleagáidí a leagtar amach i gCaibidlí II go VI den Choinbhinsiún a chur chun feidhme maidir le gníomhaíochtaí

6 CM/Del/Dec(2024)133/4.

gníomhaithe príobháideacha a chuireann córais intleachta saorga ar an margadh, a chuireann i mbun seirbhíse iad agus a úsáideann iad san Aontas.

Eisiatar gníomhaíochtaí intleachta saorga a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta ó raon feidhme an Choinbhinsiúin agus é le tuiscint nach mór iad a dhéanamh, in aon chás, ar bhealach atá comhsheasmhach leis an dlí idirnáisiúnta is infheidhme maidir le cearta an duine agus le hurraim d'institiúidí daonlathacha agus do phróisis dhaonlathacha. Eisiatar ón gCoinbhinsiún freisin gníomhaíochtaí taighde agus forbartha maidir le córais intleachta saorga nár cuireadh ar fáil fós lena n-úsáid, ach amháin más rud é go bhféadfadh gníomhaíochtaí tástála nó gníomhaíochtaí comhchosúla cur isteach ar chearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta. I gcomhréir le Reacht Chomhairle na hEorpa, ní thagann ábhair a bhaineann le cosaint náisiúnta faoi raon feidhme an Choinbhinsiúin.

Ina theannta sin, déantar foráil sa Choinbhinsiún maidir le sraith oibleagáidí ginearálta agus prionsabal bunúsach, lena n-áirítear dínit an duine agus an neamhspleáchas aonair a chosaint, chomh maith leis an gcomhionannas agus an neamh-idirdhealú a chur chun cinn. Ina theannta sin, sainordaítear leis urraim don phríobháideachas agus do chosaint sonraí pearsanta mar aon le trédhearcacht agus formhaoirseacht chun cuntasacht agus freagracht a áirithiú. Tá prionsabal dírithe freisin ar an nuálaíocht shábháilte agus tástáil shábháilte i dtimpeallachtaí rialaithe.

Beartaítear freisin i gcaibidil thiomnaithe maidir le leigheasanna sraith beart arb é is aidhm dóibh a áirithiú go mbeidh leigheasanna inrochtana agus éifeachtacha ar fáil ar sháruithe ar chearta an duine mar thoradh ar na gníomhaíochtaí laistigh de shaolré na gcóras intleachta saorga. Áirítear leis freisin ráthaíochtaí agus coimircí nós imeachta éifeachtacha le haghaidh daoine a ndearna úsáid córas intleachta saorga difear mór dá gcearta. Ina theannta sin, ba cheart fógra a thabhairt do dhaoine aonair go bhfuil siad ag idirghníomhú le córas intleachta saorga seachas le duine.

Áirítear sa Choinbhinsiún freisin caibidil maidir le bearta chun measúnú agus maolú a dhéanamh ar rioscaí agus ar dhrochthionchair atá le déanamh ar bhealach atriallach, chun tionchair iarbhír agus fhéideartha ar chearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta a shainaithint agus chun bearta coisctheacha agus maolaithe iomchuí a dhéanamh.

Thairis sin, foráiltear sa Choinbhinsiún gur cheart do na Páirtithe measúnú a dhéanamh ar an ngá atá le toirmisc nó moratóirí ar fheidhmeanna áirithe córas intleachta saorga a mheastar a bheith ar neamhréir le hurraim do chearta an duine, feidhmiú an daonlathais nó an smacht reachta.

Foráiltear leis an gCoinbhinsiún sásra leantach laistigh de Chomhdháil na bPáirtithe, ar a mbeidh ionadaithe na bPáirtithe a rachaidh i gcomhairle le chéile go tréimhsiúil d'fhonn úsáid agus cur chun feidhme éifeachtach an Choinbhinsiúin a éascú. Beartaítear leis freisin sásra le haghaidh comhar idirnáisiúnta idir Páirtithe sa Choinbhinsiún agus sa chaidreamh le tríú tíortha agus le páirtithe leasmhara ábhartha araon, chun cuspóir an Choinbhinsiúin a bhaint amach.

Thairis sin, ba cheart do gach Páirtí sásra éifeachtach amháin nó níos mó a bhunú nó a ainmniú ar an leibhéal náisiúnta chun formhaoirseacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na n-oibleagáidí sa Choinbhinsiún, de réir mar a thugann na Páirtithe éifeacht dóibh.

- **Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana**

Leis an gCoinbhinsiún, leagtar síos prionsabail agus oibleagáidí ginearálta maidir le cearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta a chosaint, prionsabail agus oibleagáidí atá go

hiomlán comhsheasmhach agus ailínithe le cuspóirí an Ghnímh um an Intleacht Shaorga agus leis na ceanglais mhionsonraithe maidir le córais intleachta saorga agus na hoibleagáidí a fhorchuirtear ar sholáthraithe agus lucht cur in úsáid na gcóras sin.

Tá an sainmhíniú ar chóras intleachta saorga sa Choinbhinsiún ailínithe go hiomlán leis an sainmhíniú sa Ghníomh um an Intleacht Shaorga, ós rud é go bhfuil an dá rud bunaithe ar an sainmhíniú ar na córais sin sna Prionsabail Intleachta Saorga ón Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta ([7]), rud a áirithíonn comhthuiscint ar cé na teicneolaíochtaí digiteacha is intleacht shaorga iad.

Leis an gCoinbhinsiún agus leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga araon leantar cur chuige rioscabhunaithe maidir le rialáil córas intleachta saorga agus áirítear iontu forálacha sonracha maidir le measúnuithe riosca agus tionchair agus bearta maolaithe riosca. Áirítear sa Ghníomh um an Intleacht Shaorga, go háirithe, roinnt toirmisc ábhartha agus cásanna úsáide ardriosca le haghaidh córais intleachta saorga i ngach earnáil phoiblí agus phríobháideach, lena n-áirítear i réimse an daonlathais agus an cheartais. Le rialacha agus nósanna imeachta mionsonraithe an Ghnímh um an Intleacht Shaorga maidir le córais intleachta saorga a fhorbairt, a chur ar an margadh agus a chur in úsáid sna réimsí sin, áiritheofar, dá bhrí sin, go n-urramófar cearta bunúsacha, an daonlathas agus an smacht reachta ar feadh shaolré iomlán na hintleachta saorga.

Áirítear sa Choinbhinsiún prionsabail agus oibleagáidí a chumhdaítear cheana féin leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga, amhail bearta chun cearta an duine a chosaint mar aon le sábháilteacht agus iontaofacht, cuntasacht agus freagracht, rialachas sonraí agus cosaint sonraí, trédhearcacht agus formhaoirseacht, an comhionannas agus an neamh-idirdhealú, scileanna digiteacha agus an litearthacht dhigiteach.

Is gné choiteann eile den dá ionstraim dlí í an trédhearcacht, lena n-áirítear bearta maidir le hinneachar a ghintear leis an intleacht shaorga a shainaithint agus maidir le fógra a thabhairt do dhaoine a idirghníomhaíonn le córais intleachta saorga. Áirítear sa dá ionstraim dlí freisin forálacha ábhartha maidir le measúnuithe riosca agus tionchair agus bainistiú riosca, coimeád taifead, nochtadh (do chomhlachtaí agus údaráis údaraithe agus, de réir mar is iomchuí, do dhaoine a ndéantar difear dóibh), inrianaitheacht agus inmhínitheacht, an nuálaíocht shábháilte agus tástáil shábháilte i dtimpeallachtaí rialaithe, agus sraith beart chun leigheasanna éifeachtacha a chumasú, lena n-áirítear an ceart chun faisnéis a iarraidh ar údarás inniúil, í a fháil uaidh agus gearán a dhéanamh leis, agus coimircí nós imeachta.

Tá an córas formhaoirseachta atá beartaithe sa Choinbhinsiún go hiomlán comhsheasmhach freisin le córas cuimsitheach rialachais agus forfheidhmithe an Ghnímh um an Intleacht Shaorga, arb é atá ann forfheidhmiú ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta, le nósanna imeachta chun rialacha an Aontais a chur chun feidhme go comhsheasmhach ar fud na mBallstát. Go sonrach, beartaítear leis an gCoinbhinsiún sásra formhaoirseachta éifeachtach amháin nó níos mó ar an leibhéal náisiúnta nach mór dóibh a ndualgais a fheidhmiú go neamhspleách neamhchlaonta agus na cumhachtaí, an saineolas agus na hacmhainní is gá a bheith acu chun na cúraimí a chomhlíonadh go héifeachtach maidir le

[7] Tugadh sainmhíniú ECFE ar ‘chóras intleachta saorga’ cothrom le dáta an 8 Samhain 2023 [C(2023)151 agus C/M(2023)14, Ítim 218] chun a áirithiú go leanfaidh sé de bheith cruinn go teicniúil agus forbairtí teicneolaíochta a léiriú, lena n-áirítear forbairtí maidir leis an intleacht shaorga ghiniúnach.

formhaoirseacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na n-oibleagáidí sa Choinbhinsiún, de réir mar a thugann na Páirtithe éifeacht dóibh.

Cé go mbeidh feidhm ag an nGníomh um an Intleacht Shaorga maidir le córais intleachta saorga a chuirtear ar an margadh, a chuirtear i mbun seirbhíse nó a úsáidtear san Aontas, tá raon geografach níos leithne ag an gCoinbhinsiún lena gcuimsítear Ballstáit Chomhairle na hEorpa agus tríú stáit ar fud an domhain a d'fhéadfadh teacht chun bheith ina bpáirtithe sa Choinbhinsiún. Dá bhrí sin, is deis uathúil é an Coinbhinsiún chun intleacht shaorga iontaofa a chothú lasmuigh den Aontas sa chéad chonradh idirnáisiúnta atá ceangailteach ó thaobh dlí agus atá bunaithe ar chur chuige láidir maidir le cearta an duine i leith rialáil na hintleachta saorga.

Is comhpháirteanna lárnacha iad an Coinbhinsiún agus an Gníomh um an Intleacht Shaorga araon de chur chuige rialála maidir leis an intleacht shaorga, ag a bhfuil gealltanais chomhsheasmhacha a threisíonn a chéile ar an iliomad leibhéal idirnáisiúnta, agus a bhfuil sé de chuspóir coiteann acu intleacht shaorga iontaofa a áirithiú.

- **Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais**

Tá cuspóirí coiteanna ag an gCoinbhinsiún freisin le beartais agus reachtaíocht eile de chuid an Aontais a bhfuil sé d'aidhm acu cearta bunúsacha a chumhdaítear i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh a chur chun feidhme ([8]).

Go sonrach, tá prionsabal an chomhionannais agus an neamh-idirdhealaithe a chumhdaítear sa Choinbhinsiún lán-chomhsheasmhach le reachtaíocht an Aontais maidir le neamh-idirdhealú agus cuirfidh sé comhtháthú breithnithe maidir leis an gcomhionannas chun cinn i ndearadh, i bhforbairt agus in úsáid córas intleachta saorga agus i gcur chun feidhme éifeachtach an toirmisc ar an idirdhealú, dá bhforáiltear faoi dhlí idirnáisiúnta agus náisiúnta na bPáirtithe is infheidhme.

Thairis sin, tá an Coinbhinsiún comhsheasmhach le *acquis* an Aontais maidir le cosaint sonraí, lena n-áirítear an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí ([9]) i ndáil leis na cearta bunúsacha chun príobháideachais agus chun sonraí pearsanta a chosaint ag a bhfuil ráthaíochtaí agus coimircí éifeachtacha nach mór a bheith i bhfeidhm le haghaidh daoine aonair, i gcomhréir le hoibleagáidí dlíthiúla náisiúnta agus idirnáisiúnta na bPáirtithe is infheidhme.

Maidir leis na bearta a bheartaítear sa Choinbhinsiún chun próisis dhaonlathacha na bPáirtithe a chosaint i gcomhthéacs gníomhaíochtaí laistigh de shaolré córais intleachta saorga, tá siad lán-chomhsheasmhach leis na cuspóirí agus leis na rialacha mionsonraithe sa Ghníomh um Sheirbhísí Digiteacha ([10]), lena rialaítear soláthar seirbhísí idirghabhálacha san Aontas agus arb é is aidhm dó timpeallacht shábháilte, intuartha agus iontaofa ar líne a áirithiú ina n-urramaítear cearta bunúsacha, lena n-áirítear an ceart chun tuairimí a nochtadh agus an ceart

8 Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, IO C 326, 26.10.2012, lgh. 391–407.

9 Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí), IO L 119, 4.5.2016, lch. 1.

10 Rialachán (AE) 2022/2065 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Deireadh Fómhair 2022 maidir le Margadh Aonair do Sheirbhísí Digiteacha agus lena leasaítear Treoir 2000/31/CE (an Gníomh um Sheirbhísí Digiteacha), IO L 277, 27.10.2022, lgh. 1-102.

chun faisnéis a fháil agus a thabhairt. Chomh maith leis sin, tá siad comhsheasmhach leis an Rialachán maidir le trédhearcacht agus spriocdhíriú na fógraíochta polaitiúla ([11]), an Cód Cleachtais maidir le bréagaisnéis ([12])agus beartais an Aontais i réimse an Daonlathais agus i dtoghcháin shaora chóra athléimneacha([13]), lena n-áirítear Plean Gníomhaíochta 2020 um an daonlathas([14]), an pacáiste toghchán agus sláine([15]), agus le déanaí, agus pacáiste 2023 maidir le Cosaint an Daonlathais([16]).

Tá an Coinbhinsiún comhsheasmhach le straitéis fhoriomlán dhigiteach an Aontais maidir lena rannchuidiú le teicneolaíocht a oibríonn do dhaoine a chur chun cinn, rud atá ar cheann de thrí phríomhcholún an treoshuímh bheartais agus na gcuspóirí a fógraíodh sa Teachtaireacht dar teideal 'Todhchaí dhigiteach na hEorpa a mhúnlú'([17]). Tá sé d'aidhm ag Teachtaireacht sin a áirithiú go bhforbrófar an intleacht shaorga ar bhealaí ina dtugtar urraim do chearta an duine agus lena dtuilltear muinín na ndaoine, rud a fhágann go mbeidh an Eoraip oiriúnach don ré dhigiteach agus go ndéanfar an 'Deacáid Dhigiteach' de na blianta amach romhainn ([18]).

Thairis sin, tá roinnt cearta digiteacha agus prionsabail dhigiteacha sa Dearbhú Eorpach maidir le Cearta Digiteacha agus Prionsabail Dhigiteacha le haghaidh na Deacáide Digití ([19]) atá ailínithe le cuspóirí agus prionsabail an Choinbhinsiúin, agus cur chuige láidir i leith na teicneolaíochta atá bunaithe ar chearta an duine á chur chun cinn leis an dá ionstraim.

Tá an Coinbhinsiún comhsheasmhach freisin le Straitéis an Aontais maidir le cearta an linbh ([20]), agus leis an straitéis Eorpach i ndáil le hidirlíon níos fearr do leanaí (BIK+) ([21]), arb é is aidhm dóibh a áirithiú go ndéanfar leanaí a chosaint, a urramú agus a chumhachtú ar líne, chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin a bhaineann le domhain fhíorúla nua nó leis an Intleacht Shaorga.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

- **Bunús dlí**

Cuirtear an togra le haghaidh cinneadh lena n-údaraítear síniú an Choinbhinsiúin thar ceann an Aontais faoi bhráid na Comhairle de bhun Airteagal 218(5) CFAE.

---

11 Rialachán (AE) 2024/900 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Márta 2024 maidir le trédhearcacht agus spriocdhíriú na fógraíochta polaitiúla, PE/90/2023/REV/1, (IO L 2024/900, 20.3.2024).

12 https://disinfocode.eu/ga/reamhra-leis-an-gcod/

13 An daonlathas a chosaint — An Coimisiún Eorpach (europa.eu)

14 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/protecting-democracy_ga

15 https://commission.europa.eu/publications/reinforcing-democracy-and-integrity-elections-all-documents_en?prefLang=ga&etrans=ga

16 Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le Cosaint an Daonlathais, COM/2023/630 final.

17 Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal *Shaping Europe's Digital Future* [Todhchaí dhigiteach na hEorpa a mhúnlú] COM/2020/67 final.

18 Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal , *2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade*, [Compás Digiteach 2030: an bealach Eorpach le haghaidh na Deacáide Digití], COM/2021/118 final.

19 An Dearbhú Eorpach maidir le Cearta Digiteacha agus Prionsabail Dhigiteacha le haghaidh na Deacáide Digití COM(2022) 28 final.

20 *Communication from the Commission, EU strategy on the rights of the child* [Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le straitéis an Aontais um chearta an linbh], COM/2021/142 final

21 Teachtaireacht ón gCoimisiún: Cumhachtú digiteach (An chaoi le leanaí a chumhachtú ar bhealach níos fearr maidir le roghanna fónta a dhéanamh ar líne) (BIK+) (COM(2022) 212 final).

Braitheann an bunús dlí substainteach atá le cinneadh faoi Airteagal 218(5) CFAE go príomha ar chuspóir agus ar ábhar an chomhaontaithe. De réir an chásdlí, má léirítear le scrúdú ar bheart de chuid an Aontais go bhfuil dhá chuspóir á saothrú leis nó go bhfuil dhá chomhpháirt ann agus más féidir ceann amháin díobh sin a shainaithint mar phríomhchuspóir nó mar phríomh-chomhpháirt, agus an ceann eile mar chuspóir teagmhasach nó comhpháirt theagmhasach, ní mór an beart sin a bhunú ar bhunús dlí aonair, mar atá, an bunús dlí a éilítear de réir an phríomhchuspóra nó na príomh-chomhpháirte.

Maidir leis an mbunús dlí substainteach, tá raon feidhme ábhartha an Choinbhinsiúin ag teacht le raon feidhme an Ghnímh um an Intleacht Shaorga ([22]), lena n-áirítear i ndáil leis an díolúine ón raon feidhme maidir le taighde agus forbairt, an tslándáil náisiúnta agus gníomhaíochtaí cosanta. Tá na prionsabail agus na hoibleagáidí sa Choinbhinsiún ag teacht leis na ceanglais níos mionsonraithe maidir le córais intleachta saorga agus leis na hoibleagáidí sonracha atá ar sholáthraithe agus lucht cur in úsáid na gcóras sin faoin nGníomh um an Intleacht Shaorga agus faoi reachtaíocht ábhartha eile de chuid an Aontais. Má ghlacann an Chomhairle an cinneadh atá beartaithe agus má shíníonn an tAontas an Coinbhinsiún, is éard a bheidh sa Ghníomh um an Intleacht Shaorga an reachtaíocht phríomha ag an Aontas chun an Coinbhinsiún a chur chun feidhme i ndlíchóras an Aontais ag a bhfuil rialacha lán-chomhchuibhithe maidir le córais intleachta saorga a chur ar an margadh, a chur i mbun seirbhíse agus a úsáid san Aontas, rialacha a bheidh infheidhme go díreach i ngach Ballstát, mura bhforáiltear a mhalairt go sonrach leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga ([23]).

Ós rud é go bhfuil raon feidhme agus cuspóirí an Choinbhinsiúin ailínithe agus go hiomlán comhsheasmhach lena bhfuil sa Gníomh um an Intleacht Shaorga agus go bhfuil raon feidhme pearsanta agus ábhartha an dá ionstraim dlí ag teacht le chéile, is é Airteagal 114 CFAE an bunús dlí substainteach chun an Coinbhinsiún a thabhairt i gcrích, arb é príomhbhunús dlí an Ghnímh um an Intleacht Shaorga é.

Tá cineál na gcomhaontuithe idirnáisiúnta (‘de chuid an Aontais amháin’ nó ‘measctha’) ag brath ar chomhoiriúnacht an ábhair shonraigh le hinniúlachtaí an Aontais.

Le hAirteagal 3(2) CFAE, foráiltear go bhfuil inniúlacht eisiach ag an Aontas *‘comhaontú idirnáisiúnta a thabhairt i gcrích […] a mhéid ar dóigh dá thabhairt i gcrích difear a dhéanamh do na comhrialacha nó a raon feidhme a athrú.’* D’fhéadfadh comhaontú idirnáisiúnta difear a dhéanamh do rialacha comhchoiteanna nó a raon feidhme a athrú más rud é go gcumhdaítear réimse an chomhaontaithe den chuid is mó le dlí an Aontais ([24]).

Tá raon feidhme pearsanta an Choinbhinsiúin ailínithe go hiomlán leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga sa mhéid go gcumhdaítear leis an dá ionstraim dlí, i bprionsabal, gníomhaithe poiblí agus príobháideacha araon (maille le cur i bhfeidhm roghnach phrionsabail agus oibleagáidí an Choinbhinsiúin maidir le gníomhaithe príobháideacha seachas iad siúd atá ag gníomhú thar ceann údaráis phoiblí), agus san am céanna déantar gníomhaíochtaí intleachta saorga a bhaineann leis an tslándáil náisiúnta, an chosaint agus an taighde a eisiamh ó na rialacha is infheidhme i raon feidhme ábhartha an dá ionstraim dlí.

---

22 Arna ghlacadh ag an gComhairle an 21 Bealtaine 2024 agus a mheastar a fhoilseofar san *Iris Oifigiúil* i mí Iúil 2024.

23 Féach Airteagal 1 agus aithris 1 den Ghníomh um an Intleacht Shaorga.

24 E.g. Cás C-114/12, An Coimisiún v An Chomhairle (Cearta Comharsanachta na nEagraíochtaí Craolacháin) ECLI:EU:C:2014:2151, míreanna 68-69; Tuairim 1/13 Aontachas tríú Stáit do Choinbhinsiún na Háige, EU:C:2014:2303, míreanna 71-74; Cás C-66/13 Green Network EU:C:2014:2399, míreanna 27-33; Tuairim 3/15 Conradh Marrakech maidir le rochtain ar shaothair fhoilsithe a éascú do dhaoine dalla, do dhaoine lagamhairc nó dóibh siúd atá faoi mhíchumas léitheoireachta cló ar aon bhealach eile, ECLI:EU:C:2017:114, míreanna 105-108.

Ós rud é go bhfuil raon feidhme pearsanta agus ábhartha an Choinbhinsiúin ag teacht lena bhfuil ag an nGníomh um an Intleacht Shaorga, d'fhéadfadh tabhairt i gcrích an Choinbhinsiúin difear a dhéanamh do rialacha coiteanna an Aontais nó a raon feidhme a athrú de réir bhrí Airteagal 3(2) CFAE. Dá bhrí sin, ba cheart a mheas go bhfuil inniúlacht sheachtrach eisiach ag an Aontas chun an Coinbhinsiún a thabhairt i gcrích agus ba cheart an Coinbhinsiún a shíniú thar ceann an Aontais mar chomhaontú 'de chuid an Aontais amháin', faoi réir a thabhairt i gcrích ar dháta níos déanaí.

- **Comhréireacht**

Ní théann an Coinbhinsiún thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí beartais a bhaint amach maidir le cur chuige comhleanúnach a fhorbairt i dtaca le rialáil na hintleachta saorga ar an leibhéal idirnáisiúnta.

Leagtar amach sa Choinbhinsiún creat dlíthiúil ardleibhéil le haghaidh na hintleachta saorga a fhágann go bhfuil solúbthacht ann, rud a chuireann ar a gcumas do na Páirtithe na creataí cur chun feidhme a dhearadh go nithiúil. Leis an gcur chuige rioscabhunaithe, áirithítear comhréireacht na rialacha freisin agus cumasaítear difreáil na mbeart cur chun feidhme ar bhealach atá comhréireach leis na rioscaí, ar chaoi atá cosúil leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga.

- **An rogha ionstraime**

Is í an ionstraim a roghnaíodh togra le haghaidh cinneadh ón gComhairle de bhun Airteagal 218(5) CFAE.

3. TORTHAÍ AR MHEASTÓIREACHTAÍ EX POST, AR CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS AR MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Meastóireachtaí ex post/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana**

Neamhbhainteach.

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

Ní dhearna an Coimisiún Eorpach comhairliúchán sonrach le páirtithe leasmhara maidir leis an togra seo.

Iarracht chomhoibríoch ó Choiste Chomhairle na hEorpa um an Intleacht Shaorga a bhí i mionsaothrú an Choinbhinsiúin, ina raibh gach ceann de 46 Bhallstát Chomhairle na hEorpa rannpháirteach, chomh maith le stáit bhreathnóireachta lena n-áirítear Ceanada, an tSeapáin, Meicsiceo, an Suí Naofa, Stáit Aontaithe Mheiriceá, agus an tAontas Eorpach. Ina theannta sin, ghlac roinnt stát eile nach Ballstáit iad páirt ann, lena n-áirítear an Astráil, an Airgintín, Cósta Ríce, Iosrael, Peiriú agus Uragua.

I gcomhréir le tiomantas Chomhairle na hEorpa dul i dteagmháil le páirtithe leasmhara éagsúla, bhí ionchur ó 68 n-ionadaí idirnáisiúnta ón tsochaí shibhialta, an saol acadúil, an tionscal agus eagraíochtaí idirnáisiúnta eile i gceist le forbairt an Choinbhinsiúin freisin, rud a áirithíonn cur chuige uileghabhálach cuimsitheach. Chomh maith leis sin, bhain forbairt an Choinbhinsiúin le dul i gcomhar le heagraíochtaí idirnáisiúnta éagsúla, lena n-áirítear an

Eagraíocht um Shlándáil agus Comhar san Eoraip (ESCE), an Eagraíocht um Chomhar agus Forbairt Eacnamaíochta (ECFE), agus Eagraíocht Oideachais, Eolaíochta agus Chultúir na Náisiún Aontaithe (UNESCO). Ina theannta sin, chuir comhlachtaí agus coistí ábhartha laistigh de Chomhairle na hEorpa leis an bpróiseas. Bhí rannpháirtíocht an Aontais faoi stiúir an Choimisiúin Eorpaigh. Bhí ionadaithe ó Ghníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha agus ón Maoirseoir Eorpach ar Chosaint Sonraí i láthair mar bhreathnóirí freisin.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

Ullmhaíodh seasaimh chaibidlíochta an Aontais le haghaidh an Choinbhinsiúin i gcomhairle le coiste speisialta arna ainmniú ag an gComhairle (Meitheal na Comhairle um Theileachumarsáid agus um an tSochaí Faisnéise).

- **Measúnú tionchair**

Neamhbhainteach.

- **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

Neamhbhainteach.

- **Cearta bunúsacha**

Is é is aidhm don Choinbhinsiún aghaidh a thabhairt ar na rioscaí agus ar an díobháil a d'fhéadfadh a bheith ann do chearta an duine trína áirithiú go mbeidh gníomhaíochtaí laistigh de shaolré na gcóras intleachta saorga i gcomhréir le prionsabail na hurraime do chearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta, agus aitheantas a thabhairt san am céanna d'acmhainneacht na hintleachta saorga feidhmiú na gceart sin sa timpeallacht dhigiteach a chosaint agus a éascú, agus folláine na sochaí agus an chomhshaoil a fheabhsú mar aon le dul chun cinn teicneolaíoch.

Tá sé beartaithe leis na prionsabail agus na hoibleagáidí coincréiteacha atá beartaithe sa Choinbhinsiún cearta an duine a chosaint agus a urramú, cearta a chumhdaítear san iliomad ionstraimí idirnáisiúnta agus réigiúnacha ([25]), de réir mar is infheidhme maidir leis na Páirtithe, lena n-áirítear Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais agus ionstraimí idirnáisiúnta maidir le cearta an duine atá tugtha i gcrích ag an Aontas.

Dá bhrí sin, leagtar síos sa Choinbhinsiún íoschaighdeán coiteann maidir le cosaint chearta an duine a chur i bhfeidhm i gcomhthéacs na hintleachta saorga, agus, an tráth céanna, na cosaintí atá ann faoi láthair maidir le cearta an duine a choimirciú agus a fhágáil gur féidir leis na Páirtithe cosaint níos leithne a sholáthar le coimircí níos déine.

[25] Amhail Dearbhú Uilechoiteann Chearta an Duine 1948, Coinbhinsiún um Chearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint 1950 (ETS Uimh. 5), an Cúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Sibhialta agus Polaitiúla 1966, an Cúnant Idirnáisiúnta maidir le Cearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha 1966, Cairt Shóisialta na hEorpa 1961 (ETS Uimh. 35), chomh maith lena bprótacail féin, agus Cairt Shóisialta na hEorpa 1996 (athbhreithnithe) (ETS Uimh. 163); Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh 1989 agus Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine faoi Mhíchumas 2006.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Beartaítear leis an gCoinbhinsiúnranníocaíochtaí airgeadais ó Stáit nach Ballstáit iad le gníomhaíochtaí Chomhdháil na bPáirtithe. Cé go ndéanfaidh Ballstáit uile Chomhairle na hEorpa ranníocaíochtaí trí ghnáthbhuiséad Chomhairle na hEorpa i gcomhréir le Reacht Chomhairle na hEorpa, déanfaidh na Páirtithe nach Ballstáit iad ranníocaíochtaí seachbhuiséadacha. Déanfaidh an Coiste Airí agus an Páirtí nach Ballstáit de Chomhairle na hEorpa é ranníocaíocht an Pháirtí nach Ballstát é a bhunú go comhpháirteach.

Ní chuireann an Coinbhinsiún isteach ar dhlíthe agus rialacháin náisiúnta na bPáirtithe lena rialaítear inniúlachtaí agus nósanna imeachta buiséadacha le haghaidh leithreasuithe buiséadacha. Ceadaítear leis freisin do Stáit nach Ballstáit iad a ranníocaíochtaí a dhéanamh laistigh de na teorainneacha buiséid formheasta arna leagan síos ag a mbrainse reachtach, gan dochar d'aon chomhaontú a rinneadh roimhe sin.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Maidir le Comhdháil na bPáirtithe, arb é a bheidh ann ionadaithe na bPáirtithe, déanfaidh sí faireachán ar chomhlíonadh éifeachtach chuspóirí an Choinbhinsiúin agus ar chur chun feidhme a fhorálacha ag na Páirtithe.

Beidh ar gach Páirtí tuarascáil a chur faoi bhráid Chomhdháil na bPáirtithe a bheidh dlite laistigh den chéad 2 bhliain ó theacht isteach sa Choinbhinsiún agus go tráthrialta ina dhiaidh sin, ina sonrófar na bearta a rinneadh chun an Coinbhinsiún a chur chun feidhme.

Moltar do na páirtithe a thuilleadh oibriú i gcomhar chun aidhmeanna an Choinbhinsiúin a chomhlíonadh. Féadfar a áireamh sa chomhar idirnáisiúnta sin comhroinnt faisnéise ábhartha maidir leis an intleacht shaorga agus an acmhainneacht atá aici drochthionchar nó tionchar dearfach a imirt ar chearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta.

Chun faireachán agus cur chun feidhme éifeachtach a áirithiú, beidh ar gach Páirtí sásra formhaoirseachta éifeachtach amháin nó níos mó a ainmniú ar an leibhéal náisiúnta.

2024/0150 (NLE)

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, Chreat-Choinbhinsiún Chomhairle na hEorpa maidir leis an Intleacht Shaorga, Cearta an Duine, an Daonlathas agus an Smacht reachta

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 114, i gcomhar le hAirteagal 218(5) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Thug an Chomhairle údarú don Choimisiún an 21 Samhain 2022 chun tús a chur leis an gcaibidlíocht thar ceann an Aontais ar choinbhinsiún ó Chomhairle na hEorpa maidir leis an intleacht shaorga, cearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta ('an Coinbhinsiún'). Rinne an Coimisiún Eorpach an Coinbhinsiún a chaibidliú thar ceann an Aontais. Tugadh an chaibidlíocht i gcrích go rathúil an 17 Bealtaine 2024 tríd an gCoinbhinsiún a inisiliú agus lena ghlacadh ag Coiste Airí Chomhairle na hEorpa ([26]).

(2) Leis an gCoinbhinsiún, leagtar síos na prionsabail ghinearálta agus na hoibleagáidí ba cheart do na Páirtithe sa Choinbhinsiún a urramú chun cosaint chearta an duine, an daonlathais agus an smachta reachta a áirithiú i ndáil leis na gníomhaíochtaí laistigh de shaolré na gcóras intleachta saorga (IS).

(3) An 12 Meitheamh 2024, ghlac an tAontas Rialachán (AE) 2024/... ('an Gníomh um an Intleacht Shaorga')([27]), go príomha ar bhonn Airteagal 114 CFAE, lena soláthraítear rialacha atá comhchuibhithe go hiomlán lena rialaítear córais intleachta saorga a chur ar an margadh, a chur i mbun seirbhíse agus a úsáid san Aontas, ar rialacha is infheidhme go díreach sna Ballstáit, mura bhforáiltear a mhalairt go sainráite leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga. Tá an Coinbhinsiún le cur chun feidhme san Aontas go heisiach tríd an nGníomh um an Intleacht Shaorga agus trí *acquis* ábhartha eile de chuid an Aontais, i gcás inarb infheidhme.

(4) Ós rud é go bhfuil raon feidhme pearsanta agus ábhartha an Choinbhinsiúin ag teacht leis an nGníomh um an Intleacht Shaorga agus le *acquis* ábhartha eile de chuid an Aontais, d'fhéadfadh tabhairt i gcrích an Choinbhinsiúin difear a dhéanamh do

---

[26] CINNEADH (AE) 2022/2349 ÓN gCOMHAIRLE an 21 Samhain 2022 lena n-údaraítear tús a chur leis an gcaibidlíocht thar ceann an Aontais Eorpaigh ar choinbhinsiún de chuid Chomhairle na hEorpa maidir leis an intleacht shaorga, cearta an duine, an daonlathas agus an smacht reachta IO L 311, 2.12.2022, lch. 138.

[27] Rialachán (AE) 2024/... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leagtar síos rialacha comhchuibhithe maidir leis an intleacht shaorga agus lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 300/2008, (AE) Uimh. 167/2013, (AE) Uimh. 168/2013, (AE) 2018/858, (AE) 2018/1139 agus (AE) 2019/2144 agus Treoracha 2014/90/AE, (AE) 2016/797 agus (AE) 2020/1828, (an Gníomh um an Intleacht Shaorga), IO 2024 L…...

rialacha coiteanna an Aontais nó a raon feidhme a athrú de réir bhrí Airteagal 3(2) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh. Dá bhrí sin, tá inniúlacht sheachtrach eisiach ag an Aontas chun an Coinbhinsiún a shíniú agus, dá bhrí sin, níor cheart ach an tAontas a bheith ina Pháirtí sa Choinbhinsiún, faoi réir a thabhairt i gcrích ar dháta níos déanaí.

(5) I gcomhréir leis na Conarthaí, is faoin gCoimisiún Eorpach atá sé a áirithiú go síneofar an Coinbhinsiún, faoi réir a thabhairt i gcrích ar dháta níos déanaí.

TAR ÉIS AN CINNEADH SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Leis seo, déantar síniú Chreat-Choinbhinsiún Chomhairle na hEorpa maidir leis an Intleacht Shaorga, Cearta an Duine, an Daonlathas agus an Smacht Reachta (‘an Coinbhinsiún’) a fhormheas thar ceann an Aontais, faoi réir thabhairt i gcrích an Choinbhinsiúin sin.

Tá téacs an Choinbhinsiúin atá le síniú i gceangal leis an gCinneadh seo.

Airteagal 2

Tiocfaidh an Cinneadh seo i bhfeidhm an .

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán